

Stand van zaken nieuwe particuliere natuur in de provincie Utrecht

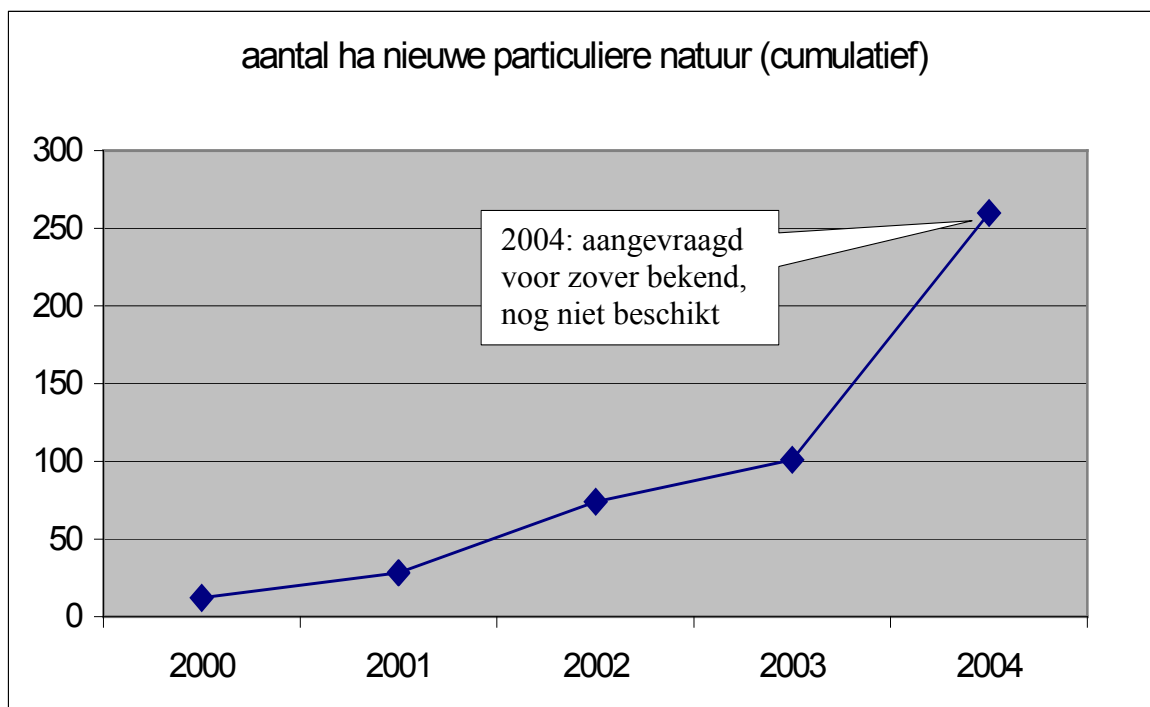
De provincie Utrecht heeft in al haar natuurgebiedsplannen de mogelijkheid geboden van particulier natuurbeheer. De basis daarvoor is in 1996 gelegd met de vaststelling door PS van het Plan Veiligstelling Gebieden, waarin is vastgelegd dat particulier beheer één van de manieren is om natuurgebieden veilig te stellen.

Dit betekent dat nieuwe natuur niet per definitie door de drie grote natuurbeschermingsorganisaties hoeft te worden gerealiseerd, maar dat ook de particuliere eigenaar dat kan doen. Het omvormen van landbouwgrond tot natuur brengt waardedaling van de grond met zich mee. Dit krijgt de particuliere eigenaar vergoed van het Rijk in de vorm van subsidie functieverandering, onderdeel van de Subsidieregeling Natuurbeheer, onderdeel van het Programma Beheer.

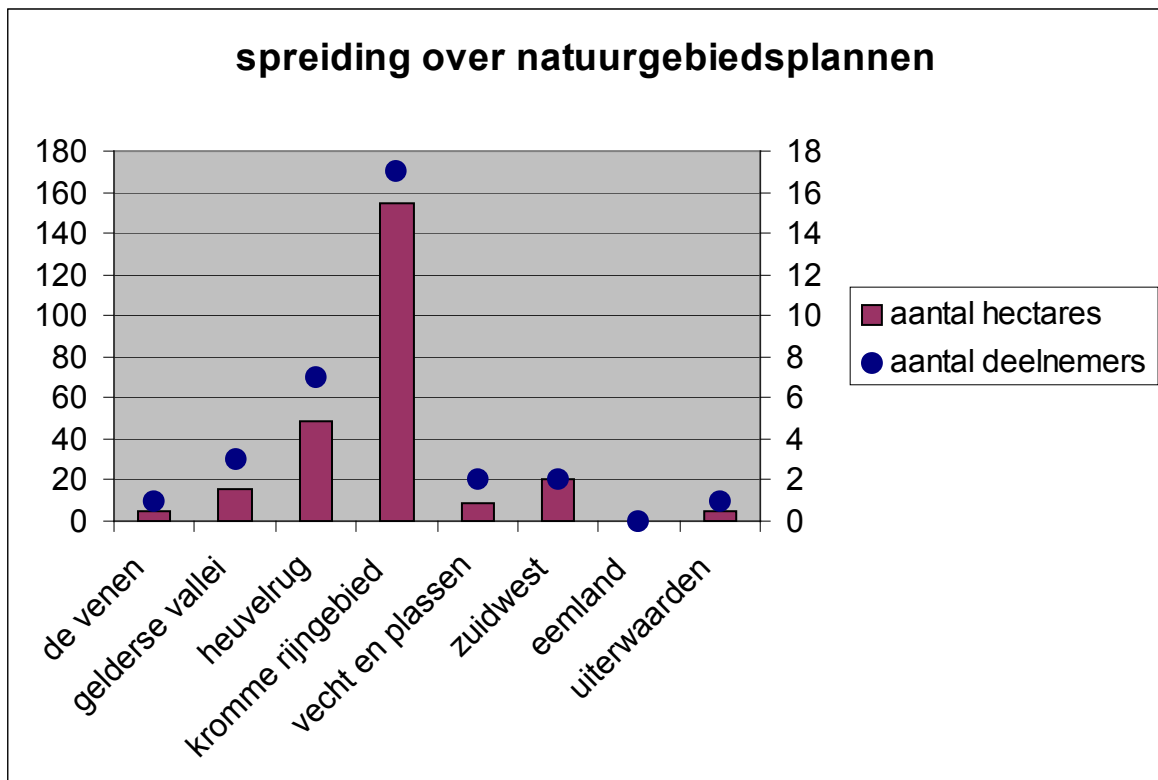
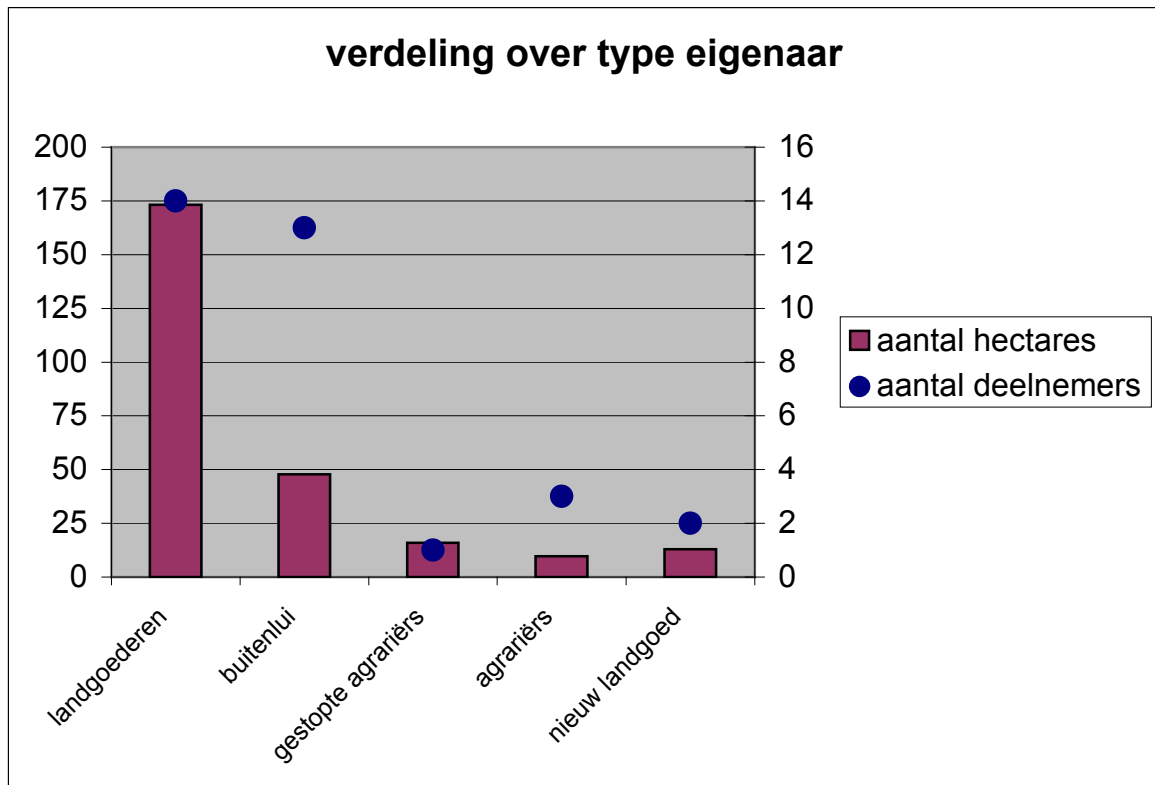
Het kabinet Balkenende II heeft besloten tot een verdere ombuiging van verwerving (door natuurbeschermingsorganisaties) naar beheer (door de huidige eigenaren). Vanaf nu moet in totaal 40% van de nog te realiseren nieuwe natuur via beheer worden gerealiseerd, te verdelen in 30% via particulier natuurbeheer en 10% via agrarisch natuurbeheer.

Ook de provincie wil sterker inzetten op particulier natuurbeheer. In het coalitieakkoord worden concrete voorstellen aangekondigd met betrekking tot de manier waarop de provincie het particuliere natuurbeheer wil stimuleren. Deze voorstellen zullen op korte termijn worden gepresenteerd. Onderstaande cijfers en grafieken moeten gezien worden als tussentijdse informatie.

NB: cijfers voor zover bij de provincie bekend in februari 2004. Subsidie-aanvragen voor particulier natuurbeheer voor 2004 zijn nog niet beschikbaar. Er kunnen aanvragen voor 2004 zijn gedaan die bij de provincie niet bekend zijn.

Bijlage 2 notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer

Enkele conclusies:

Het aantal hectares loopt op (cumulatief) tot tenminste 260 in 2004. Duidelijk blijkt dat de Subsidieregeling Natuurbeheer tijd nodig heeft (gehad). Ook vereenvoudigingen in de

Bijlage 2 notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer

aanvraagprocedure die naar aanleiding van de evaluatie van het Programma Beheer zijn doorgevoerd speelt een rol in de sterke toename in 2004.

Er zijn tot nu toe 33 deelnemers, die gemiddeld 7,9 ha hebben aangevraagd. Het aantal hectares per aanvrager loopt uiteen van 0,8 tot 25 ha.

Gemiddeld gaat het om 6,3 ha aaneengesloten nieuwe natuur. Met name op landgoederen worden echter veel graslandpercelen die omgeven zijn door bos omgevormd tot nieuwe natuur waardoor grotere aaneengesloten natuurgebieden ontstaan. Bij de "buitenlui" en agrariërs is vaker sprake van echt geïsoleerde situaties. In zoekgebieden kan dit blijvend zijn (o.a. Langbroek). Het Programma Beheer leidt tot versnippering in beheer en soms ook in ligging van natuur (zoekgebieden), dit was te verwachten, maar is wel een punt van aandacht.

Het zijn met name landgoedeigenaren en "buitenlui" die meedoen; de landgoedeigenaren echter voor een veel groter aantal hectares. Met name op de landgoederen is vaak sprake van grote winst omdat de percelen verspreid over het landgoed nooit zouden worden verkocht aan DLG en omdat de vermogenspositie van de landgoederen wordt versterkt zonder dat dit ten koste gaat van de instandhouding. Wel is er bij de landgoederen zorg over de exploitatie omdat men voor het beheer van de betreffende percelen geheel afhankelijk wordt van subsidies.

Het Langbroekerweteringgebied scoort het hoogst met 17 van de 33 deelnemers (zie ook kaart). Hier spelen de volgende factoren: veel landgoederen, veel "buitenlui", relatief slechte agrarische situatie, hoog subsidiebedrag functieverandering.

Van de nieuwe natuur is ca 47 ha bos, de rest is vrijwel allemaal grasland. Er is op dit moment nog geen pluspakket aanwezig (lange ontwikkelingstijd). Op zes deelnemers na hebben allen inrichtingsmaatregelen getroffen. Daarbij gaat het naast de aanplant van bos om het afgraven van (delen van) percelen met als doel een pluspakket soortenrijk grasland.